

ÚKOLY STAROSTY

Starosta obce, městyse, města, primátor statutárního města, které není územně členěno, a v územně členěném statutárním městě starosta městské části nebo městského obvodu, v hlavním městě Praze starosta městské části (dále jen "starosta") je volebním orgánem pro všechny druhy voleb. Jeho úkoly při volbách jsou stanoveny jednotlivými volebními zákony a v zásadě jsou pro všechny druhy voleb stejné.

Úkoly starosty

Stanovení stálých volebních okrsků

- Starosta stanoví volební okrsky v obci a pro každý volební okrsek volební místnost. Volební okrsky zapisuje prostřednictvím informačního systému územní identifikace do RÚIAN (základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí).
- Volební okrsky lze měnit **pouze z důvodů taxativně stanovených** v § 26 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o volbách do zastupitelstev obcí). Volební okrsky **nelze měnit** v době od vyhlášení voleb do vyhlášení celkových výsledků voleb Státní volební komisí.

Informování o vytvoření volebních obvodů pro volby do zastupitelstva obce (nejpozději 83 dnů předem dnem voleb)

- Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů předem dnem konání voleb do zastupitelstva obce vytvořit více volebních obvodů. Podmínky jsou stanoveny v § 27 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.
- Do 2 dnů po vytvoření volebních obvodů zveřejní starosta na úřední desce, popřípadě i způsobem v místě obvyklým:
- seznam vytvořených volebních obvodů a jejich popis,
- počet členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a
- potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů.

Stanovení minimálního počtu členů okrskové volební komise (nejpozději 60 dnů předem dnem voleb)
Minimální počet členů okrskové volební komise stanoví starosta s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku.

Ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu, Evropského parlamentu a volbě prezidenta republiky musí být počet členů **nejméně 5**.

Ve volbách do zastupitelstev krajů a volbách do zastupitelstev obcí musí být počet členů **nejméně 6** (1 zapisovatelka + 5 členů).

Ve volebních okrscích do 300 voličů může být okrsková volební komise **4členná** (1 zapisovatelka + 3 členové).

Poskytnutí informace kandidujícím subjektům o počtu a sídle volebních okrsků (nejpozději 45 dnů přede dnem voleb)

- Starosta poskytuje kandidujícím subjektům, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídle volebních okrsků. Informace se zveřejňuje na úřední desce (ve volbách do zastupitelstev krajů se tato informace zasílá zmocněncům politických stran a politických hnutí nebo koalic).
- Kandidující subjekty využijí tuto informaci pro delegaci svých zástupců do okrskových volebních komisí. Pokud kandidující subjekt při delegaci členů do okrskových volebních komisí neurčí, do které okrskové volební komise mají být delegovaní členové a náhradníci zařazení, **zařadí je do okrskových volebních komisí starosta.**

Jmenování a odvolání zapisovatele okrskové volební komise (nejpozději 41 dnů přede dnem voleb)

- Starosta jmenuje zapisovatele okrskové volební komise nejpozději 20 dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise, které se musí konat nejpozději 21 dnů přede dnem voleb.
- Starosta odvolá zapisovatele, který přestane vykonávat svoji funkci nebo ji nevykonává řádně, a na jeho místo neprodleně jmenuje nového zapisovatele.

Svolání prvního zasedání okrskové volební komise (nejpozději 21 dnů přede dnem voleb)

- Starosta svolá první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději 21 dnů přede dnem voleb. Současně vyzoveme členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná (předsedu, místopředsedu a zapisovatele), o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit (ztráta nároku na vyšší odměnu).
- Oznámení o svolání prvního zasedání okrskové volební komise zasílá starosta delegovaným a jmenovaným zástupcům do datové schránky, případně na adresu, kterou mu sdělili jako adresu pro doručování, nebo na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti, anebo na adresu místa jejich trvalého pobytu. Oznámení současně vyvěsí na úřední desce obecního úřadu. Oznámení se pokládá za doručené dnem vyvěšení na úřední desce.
- Při vyzovnutí členů okrskové volební komise o termínech školení a o důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit postupuje starosta obdobně.

Možnost vyhrazení plochy pro vylepení volebních plakátů (nejpozději 16 dnů přede dnem voleb)

- Starosta má možnost, nikoliv povinnost, vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů.
- V takovém případě musí vyhrazení plochy odpovídat zásadě rovnosti kandidujících subjektů.
- Poskytuje se bezplatně.

Informování voličů o době a místě konání voleb v obci (nejpozději 15 dnů přede dnem voleb)

- Starosta zveřejní způsobem v místě obvyklým oznámení, ve kterém informuje voliče, **kdy a kde** se budou volby konat a uvede **adresy volebních místností.**
- Pokud je na území obce zřízeno více volebních okrsků, uvede, které části obce náleží do jednotlivých volebních okrsků a oznámení zveřejní na území každého z nich.

- V oznámení také upozorní voliče na **povinnost prokázat při hlasování totožnost a státní občanství** a případně uvede další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu voleb.
- V obci, ve které se podle zákona o obcích zřizuje výbor pro národnostní menšiny, se výše uvedené informace pro voliče zveřejní i **v jazyce příslušné národnostní menšiny**. Při volbách do **zastupitelstev krajů** tak starosta učiní v každé obci kraje, ve kterém se podle zákona o krajích zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Ve **volbě prezidenta republiky** se informace v jazyce příslušné národnostní menšiny zveřejní v obci, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu 10 % občanů hlásících se k jedné národnosti jiné než české.

Jmenování dalších členů okrskové volební komise na neobsazená místa (před prvním zasedáním okrskové volební komise a v průběhu voleb)

- Není-li na základě delegace zástupců do okrskových volebních komisí kandidujícími subjekty dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise (stanovuje starosta, viz výše), **dojmenuje** starosta před prvním zasedáním chybějící členy.
- V případě, kdy počet členů okrskové volební komise poklesne pod stanovený minimální počet v průběhu voleb a za zástupce delegované kandidujícími subjekty nejsou náhradníci, **dojmenuje** starosta na neobsazená místa (do výše stanoveného minimálního počtu členů okrskové volební komise) další členy.

Zajištění distribuce hlasovacích lístků voličům (nejpozději 3 dny přede dnem voleb)

- Starosta zajistí, aby hlasovací lístky byly dodány všem **voličům nejpozději 3 dny přede dnem voleb** (do schránek na adresu jejich trvalého pobytu) a v den voleb všem okrskovým volebním komisím.
- Ve druhém kole volby prezidenta republiky a voleb do Senátu se hlasovací lístky voličům předem nedoručují, ale voliči je obdrží až ve volební místnosti.
- Tomuto úkolu předchází tzv. **kompletace hlasovacích lístků**, tj. vkládání jednotlivých sad hlasovacích lístků a informací pro voliče do doručovacích obálek.
- Ke kompletaci a zajištění distribuce hlasovacích lístků může starosta uzavírat dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr nebo využít služeb České pošty.

Určení počtu zástěn ve volební místnosti

- Ve volebních místnostech jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory, oddělené tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určí starosta **s přihlédnutím k počtu voličů** ve volebním okrsku.

Zveřejnění předběžných výsledků do zastupitelstva obce s 1 volebním okrskem

- Předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise z obce s 1 volebním okrskem přebírá od Českého statistického úřadu rovněž předběžné výsledky voleb do zastupitelstva této obce a předá je starostovi.
- Starosta tyto předběžné výsledky zveřejní způsobem v místě obvyklým.

Další úkoly v souvislosti s volbami do zastupitelstva obce

- Starostovi, primátorovi územně členěného statutárního města a primátorovi hlavního města Prahy jsou doručovány písemné **rezignace**:
 - členů zastupitelstva obce na mandát; rezignaci nelze vzít zpět,
 - na postavení náhradníka; rezignaci nelze vzít zpět.

Starosta nebo primátor podává rezignaci na mandát na zasedání zastupitelstva obce; rezignaci nelze vzít zpět.

Starostovi nebo primátorovi předkládá člen zastupitelstva obce do 3 měsíců po ustavujícím zasedání **doklad o tom, že pominul důvod neslučitelnosti** funkcí.

Nastane-li důvod pro konání **nových voleb do zastupitelstva obce** (§ 58 zákona o volbách do zastupitelstev obcí), zašle starosta dotčené obce prostřednictvím krajského úřadu návrh na vyhlášení nových voleb Ministerstvu vnitra do 30 dnů ode dne, ve kterém tento důvod vznikl.

Primátor hlavního města Prahy zasílá návrh přímo Ministerstvu vnitra.

Není-li starosta nebo jeho zástupce zvolen

Není-li starosta nebo jeho zástupce zvolen, nebo neplní-li úkoly stanovené volebním zákonem, plní v obci tyto úkoly, a to i po stanovené lhůtě

- ředitel krajského úřadu pro volby do Parlamentu, zastupitelstev krajů nebo zastupitelstev obcí,
- starosta stojící v čele pověřeného obecního úřadu pro volby do Evropského parlamentu,
- tajemník pověřeného obecního úřadu pro volbu prezidenta republiky.

*Zdroj: Ministerstvo vnitra, Úkoly starosty - Volby (mvcr.cz)
zveřejněno dne 19. července 2021*